

Nr 354

Av herrar **Hansson** i Skegrie och **Börjesson** i Falköping, om
prioritering av garantilån.

(Lika lydande med motion nr 286 i Första kammaren)

Frågan om företagens kapitalförsörjning, speciellt de mindres, har under de senaste åren alltmer kommit i förgrunden. Detta på grund av den av statsmakterna förda restriktiva penning- och kreditmarknadspolitiken samt konkurrensförhållandena på världsmarknaden. Vissa grupper, speciellt de mindre och medelstora företagen, har drabbats särskilt hårt. Det privata näringslivets lånemöjligheter har avsevärt begränsats genom att en stor del av lånemarknaden reserverats för speciella s. k. prioriterade ändamål. Det är angeläget observera att företagen, om de skall klara sig i konkurrensen, är i hög grad beroende av kapital för investeringsändamål, som möjliggör rationalisering. De mindre och medelstora företagen saknar nämligen oftast storföretagens möjligheter till självfinansiering och praktiskt taget alltid till upplåning via aktie- och obligationsmarknaden. Kreditläget för dessa har blivit alltmer prekärt.

De åtgärder som statsmakterna vidtagit för att tillgodose de mindre och medelstora företagens kreditbehov är uppenbarligen otillräckliga. Dock har staten speciellt till nystartade företag beviljat garantilån. Dessa garantilån har till syfte att möjliggöra skapandet av företag eller att rationalisera företagsdriften. Garantilånegivningen har tacksamt emottagits av de lånesökande. Detta är gott och väl, men tyvärr är det så att staten endast ställer lånegaranti till vederbörande kreditinrättning, och sedan blir det lånesökandens uppgift att gå ut på lånemarknaden och via kreditinrättningarna söka få ut sitt lån. Det förekommer ganska ofta att vederbörande kreditinrättning upplyser den lånesökande att några möjligheter för kreditinrättningen att betala ut lånet inte föreligger. Det synes bara riktigt och lämpligt att när staten ställer ut lånegaranti samtidigt garantier verkligen också ges för att lånet utbetalas. Så är ingalunda fallet. Det har dock konstaterats, att trots att lånegaranti presenterats för vederbörande banker dessa på grund av kreditrestriktionerna inte kunnat utbetala erforderliga lån. Särskilt på senare tid har på åtskilliga håll vissa kreditinrättningar nära nog signalerat totalstopp för garantilån.

Situationen inger starka bekymmer ur flera olika synpunkter. Allmänt sett kan det inte anses tillfredsställande om etablering och rationalisering av mindre och medelstora företag hämmas på grund av förhållanden på

kreditmarknaden. Följden av detta kan bli en icke önskvärd maktkoncentration inom näringslivet.

Det synes vara lämpligt att de av staten utställda lånegarantierna till företagare — det må gälla jordbrukare eller andra yrkesgrupper — ligger utanför kreditrestriktionerna och behandlas som prioriterade lån. Dock skall prioriteringen endast gälla låneutbetalningen och ej räntan. Vidare skall denna prioriteringsrätt gälla endast så länge vi har en prioriterad bostadssektor. Vi anser att när vi har en prioritering av bostadssektorn så bör det ur rättvisesynpunkt vara ett rimligt krav att alla av staten beviljade garantilån utbetalas inom prioriteringsramen.

Med hänsyn till prioriteringen av bostadssektorn synes det rimligt och konsekvent att den statliga garantilånegivningen tillerkännes samma angelägenhetsgrad.

Med anledning av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att all garantilånegivning erhåller samma prioriterade ställning som lånegivning till bostadsproduktionen.

Stockholm den 25 januari 1962

Nils G. Hansson

i Skegrie

Bengt Börjesson

i Falköping

Nr 355

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om sänkning av riksbankens diskonto.

(Lika lydande med motion nr 284 i Första kammaren)

Under hänvisning till motiveringen i av undertecknade denna dag väckta likalydande motionerna 264 och 335 i fråga om betydelsen av en sänkning av riksbankens diskonto på byggnadskostnaderna och därmed hyrorna får vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till riksbanksfullmäktige föreslår fullmäktige att efter förhandlingar med regeringen vidtaga åtgärder i syfte att sänka riksbankens diskonto, förslagsvis från nu gällande fem till fyra procent.

Stockholm i januari 1962

Henning Nilsson

H. Hagberg

Helmer Holmberg